

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1996/66

Karar Sayısı : 1997/7

Karar Günü : 31.1.1997

R.G. Tarih-Sayı :28.10.1997-23154

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Yargıtay 10. Hukuk Dairesi

İTİRAZIN KONUSU : 24.11.1994 günlü, 4046 sayılı özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Geçici 15. maddesinin, Anayasa'nın 10. ve 60. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Sosyal Sigortalar Kurumu'nun, prim alacağı için başlattığı icra takibinin, borçlu şirketin özelleştirme kapsamında bulunması nedeniyle iptaline ilişkin Mahkeme kararının temyizi aşamasında, davalının ileri sürdüğü Anayasa'ya aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varan Yargıtay 10. Hukuk Dairesi, 4046 sayılı Yasa'nın Geçici 15. maddesinin iptali istemiyle başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

4046 sayılı Yasa'nın itiraz konusu Geçici 15. maddesi şudur :

"Geçici Madde 15- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte özelleştirme kapsamında bulunan kuruluşlar ile bundan sonra özelleştirme kapsamına alınacak kuruluşların taşınır ve taşınmaz her türlü mal, hak ve alacakları, bu kuruluşlar özelleştirme kapsamında kaldığı sürece haczedilemez. Konulmuş olan hacizler kalkar ve takipler düşer. Bu kuruluşların doğmuş veya doğacak borçlarından dolayı uygulanacak faiz oranı, T.C. Merkez Bankası'nca belirlenen (vade tarihindeki) reeskont faiz oranlarını geçemez."

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Başvuru kararında dayanılan Anayasa kuralları şunlardır :

1- "MADDE 10.- Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar."

2- "MADDE 60.- Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir.

Devlet, bu güvenliğı sağlayacak tedbirleri alır ve teşkilatı kurar."

C- İlgili Anayasa Kuralları

İlgili Anayasa Kuralları Şunlardır

1- "MADDE 2.- Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir."

2- "MADDE 13.- Temel hak ve hürriyetler, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün, millî egemenliğin, Cumhuriyetin, milli güvenliğin, kamu düzeninin, genel asayişin, kamu yararının, genel ahlâkın ve genel sağlığın korunması amacı ile ve ayrıca Anayasanın ilgili maddelerinde öngörülen özel sebeplerle, Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olarak kanunla sınırlanabilir.

Temel hak ve hürriyetlerle ilgili genel ve özel sınırlamalar demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olamaz ve öngörüldükleri amaç dışında kullanılamaz.

Bu maddede yer alan genel sınırlama sebepleri temel hak ve hürriyetlerin tümü için geçerlidir."

3."MADDE 36.- Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma hakkına sahiptir.

Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz."

4- "MADDE 48.- Herkes, dilediği alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir. özel teşebbüsler kurmak serbesttir.

Devlet, özel teşebbüslerin millî ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürümesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alır."

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca Yekta Güngör ÖZDEN, Güven DİNÇER, Selçuk TÜZÜN, Ahmet N. SEZER, Haşim KILIÇ, Yalçın ACARGÜN, Mustafa BUMİN, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Lütfi F. TUNCEL ve Fulya KANTARCIOĞLU'nun katılmalarıyla 12.11.1996 günü yapılan ilk inceleme toplantısında; dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, sınırlama sorununun esas inceleme evresinde ele alınmasına oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

İşin esasına ilişkin rapor, başvuru kararı ve ekleri, Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen yasa kuralı ile aykırılık savına dayanak yapılan Anayasa kuralları, bunların gerekçeleri ve öteki yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü; sınırlama yapılmasına gerek görülmeverek esasın incelenmesine geçildi.

A- İtiraz Konusu Kuralın Anlam ve Kapsamı

Geçici Madde 15'e göre, "Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte özelleştirme kapsamında bulunan kuruluşlar ile bundan sonra özelleştirme kapsamına alınacak kuruluşların taşınır ve taşınmaz her türlü mal, hak ve alacakları, bu kuruluşlar özelleştirme kapsamında kaldığı sürece haczedilemez. Konulmuş olan hacizler kalkar ve takipler düşer. Bu kuruluşların doğmuş veya doğacak borçlarından dolayı uygulanacak faiz oranı, T.C. Merkez Bankası'nca belirlenen (vade tarihindeki) reeskont faiz oranlarını geçemez."

4046 sayılı Yasa'nın 1. maddesinde, Yasa'nın uygulanmasında "kuruluş" adı ile anılacak olanlar sayılmış, son fıkrasında da genel ve katma bütçeli idarelerle bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşların mal ve hizmet üretim birimleri ve varlıklarının işletme haklarının verilmesi veya kiralanması ile kamu iktisadî teşebbüsleri arasında yer alan ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de tanımlanmış bulunan "Kamu iktisadî kuruluşları'nın ve bunların müessese, bağlı ortaklık, işletme ve işletme birimleri ve varlıklarının, mülkiyetin devri dışında kalan yöntemler ile özelleştirilmesi de aynı Yasa'ya bağlı tutulmuştur. Bu maddede belirtilen kuruluşlardan yasa yürürlüğe girdiği günde özelleştirme kapsamında bulunanlarla bundan sonra özelleştirme kapsamına alınacak olanların taşınır ve taşınmaz her türlü mal, hak ve alacaklarının bu kuruluşlar özelleştirme kapsamında kaldığı sürece haczedilemeyeceği, konulmuş olan hacizlerin kalkacağı ve takiplerin düşeceği, Geçici 15. madde ile kurala bağlanmıştır. Böylece, maddede belirtilen kuruluşların borçlarını ödememeleri durumunda devletin yetkili icra organlarınca borçlunun mamelekinin haciz yolu ile paraya çevrilerek alacaklının hakkına kavuşması olanağı ortadan kaldırılmıştır. Ayrıca, maddede, belirtilen kuruluşların, doğmuş ya da doğacak borçlarından dolayı uygulanacak faiz oranının, T.C. Merkez Bankası'nca vade tarihinde belirlenmiş reeskont faiz oranlarını geçemeyeceği de öngörülmüştür.

B- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

Başvuruda, itiraz konusu kuralın Anayasa'nın 10. ve 60. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüş ise de, 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Yasa'nın 29. maddesine göre, Anayasa Mahkemesi'nin gerekçe ile bağlı olmaması nedeniyle konunun, Anayasa'nın 2., 13., 36. ve 48. maddeleri yönünden de incelenmesi uygun görülmüştür.

1- Maddenin Birinci ve İkinci Tümcelerinin İncelenmesi

a- Anayasa'nın 36. ve 13. Maddeleri Yönünden İnceleme

Anayasa'nın "Hak arama hürriyeti" başlıklı 36. maddesinde, herkesin, geçerli araç ve yollardan faydalanarak yargı yerlerinde dâvacı veya davalı olarak sav ve savunma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Kişiye, hukuka uygun araç ve yollardan yararlanarak hakkına kavuşması olanağı tanınmasının, hukuk devletinin vazgeçilmez bir gereği olduğu tartışmasızdır.

İtiraz konusu Geçici Madde 15 ile 4046 sayılı Yasa'nın yürürlüğe girdiği günde özelleştirme kapsamında bulunan kuruluşlarla bundan sonra özelleştirme kapsamına alınacak kuruluşların taşınır ve taşınmaz her türlü mal, hak ve alacaklarının, bu kuruluşlar özelleştirme kapsamında kaldığı sürece haczedilemeyeceği, konulmuş olan hacizlerin kalkacağı ve takiplerin düşeceği öngörülmüştür. Bu düzenleme, kesinleşmiş haciz kararına karşın, alacaklının hakkına kavuşmasını engellemektedir. Oysa, hak arama özgürlüğünün sadece

haklılığın saptanması ile değil, bunun kişi yönünden bir sonuç doğurması ile sağlanabileceği açıktır. Borçlunun, icra yoluyla izlenmesi ve borcun ödenmemesi durumunda da borçlunun bunu karşılayacak miktarda malının haczedilip satılarak borcun ödenmesi, hak arama özgürlüğünün yaşama geçirilişinin somut bir örneğidir.

Kişilere hukuk devleti güvencesi sağlayan, hukukun üstünlüğünün gerçekleştirilmesinde vazgeçilmez bir yeri olan hak arama özgürlüğü de kuşkusuz sınırsız değildir. Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen genel nedenlerle sınırlandırılabilir. Bu maddede sayılan nedenlerden ise yalnız "kamu yararı" konu ile doğrudan ilgilidir. Bu bağlamda, itiraz konusu kuralla hak arama özgürlüğüne getirilen sınırlama ancak "kamu yararı" amacına yönelikse kabul edilebilir.

4046 sayılı Yasa'nın 1. maddesinde tanımlanan kuruluşlardan Geçici Madde 15 kapsamına girenlerin, ekonomik değeri olan tüm varlıkları için hiçbir ayırım yapılmadan haciz ve takip yasağı getirilmiştir. Bu kuruluşların, ekonomik değer taşıyan varlıklarının hukuksal statüsü kuşkusuz aynı değildir. Kimileri kamu malları, kimileri de özel hukuk rejimi içinde yer alırlar.

Doğal nitelikleri gereği herkesin ortak yararlanmasına açık olan sahihsiz mallar ile kamu tüzelkişileri tarafından herkesin ya da halkın bir kısmının yararlanmasına ayrılan orta malları ve kamu hizmeti niteliğindeki etkinliklerin konusu ve aracı olan mallar, kamu malı olarak tanımlanabilir. özellikleri gereği veya kamu hizmetinin ögesini oluşturacak biçimde ona bağlanmış olmaları nedeniyle kamu mallarının haczedilmelerinin engellenmesinde kamu yararının varlığından söz edilebilirse de, özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların özel malları için aynı gerekçeye dayanılmaz.

Öte yandan, özelleştirme kapsamına giren kuruluşların, ekonomik değer taşıyan varlıklarına haciz yasağı konulmasının, bunların özelleştirilmelerinde daha yüksek gelir sağlayabileceği, devlet gelirlerindeki bu artışın ise dolaylı da olsa kamu yararını olumlu yönde etkileyebileceği düşünülebilir. Ancak, kişi hakları karşısında böyle dolaylı bir kamu yararı düşüncesine öncelik verilemez. Çünkü hukuk devletinde asıl olan temel hak ve özgürlüklerin korunmasıdır. Bu durumda hak arama özgürlüklerinin sınırlandırılması nedeniyle alacaklarını elde edemeye kişilerin haklarına kavuşmalarının sağlanması hak arama özgürlüğünün olduğu kadar hukuk devleti olmanın da ön koşuludur. Kamu yararı amacıyla da olsa, hak arama özgürlüğünü etkisiz hale getiren bir düzenleme demokratik toplum düzeninin gerekleriyle bağdaşmayacağından Anayasa'ya uygun bir sınırlama olarak kabul edilemez.

Bu nedenlerle, itiraz konusu kurallar Anayasa'nın 36. ve 13. maddelerine aykırıdır.

b- Anayasa'nın 10. Maddesi Yönünden İnceleme

Başvuruda, özelleştirme kapsamına alınmayan kamu iktisadî teşebbüsleri ve iktisadî devlet teşekküllerinin de bulunduğu, bunların icra takibine uğrayabilecekleri ve mallarının da haczedilebileceği, özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlara, Geçici 15. maddenin hedeflediği amaçla bir ayrıcalık tanınmanın, haklı bir neden sayılamayacağı ileri sürülerek Anayasa'nın 10. maddesine aykırılık savında bulunulmuştur.

Anayasa'nın 10. maddesinin birinci fıkrasında, "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin Kanun önünde

eşittir" denilmiş, ikinci fıkrasında ise bu ilkenin doğal sonucu olarak "Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz" açıklığı getirilmiştir.

Yasa önünde eşitlik, mutlak olarak herkesin her yönden aynı kurallara bağlı olacağı anlamına gelmez. Hukuksal durumları aynı olanlara aynı kuralların, değişik hukuksal durumda olanlara da, ayrı kuralların uygulanması eşitlik ilkesinin doğal sonucudur. Kimi özel durumlar, kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve farklı uygulamaları gerektirebilir. Bu durumda eşitlik ilkesine aykırılıktan söz edilemez. Aynı durumda olanlar için ayrı düzenleme, aykırılık oluşturur. Anayasa'da amaçlanan mutlak değil, hukuksal eşitliktir. Bu, kişisel nitelikleri ve durumları özdeş olanlar arasında, yasalara konulan kurallarla değişik uygulamalar yapılamayacağı anlamına gelir. Durumlardaki değişikliğin doğurduğu zorunluluklara, kamu yararı ya da başka haklı nedenlere dayanılarak yasalarla farklı uygulamalar getirilmesi Anayasa'nın eşitlik ilkesini zedelemeyiz.

İtiraz konusu kural, 4046 sayılı Yasa'nın yürürlüğe girdiği günde özelleştirme kapsamında bulunan kuruluşlar ile bundan sonra özelleştirme kapsamına alınacak kuruluşların taşınır ve taşınmaz her türlü mal, hak ve alacaklarının, bu kuruluşlar özelleştirme kapsamında kaldığı sürece haczini engellemekle, özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarla alınmayanların alacaklıları arasında eşitlik ilkesi ile bağdaşmayan farklı bir uygulamaya neden olmaktadır. Bu uygulamanın özelleştirilecek kuruluşlar yönünden, koşulların çekici hale getirilerek, izlenecek fiat politikalarıyla daha olumlu sonuçlar almak amacına yönelik olduğu, devlet gelirlerinde sağlanacak artışın kamu yararına katkısının, dolaylı da olsa, yadsınamayacağı savunulabilir. Ancak, bu yolla sağlanması düşünülen kamusal yarar, kişinin alacak hakkının güvencesiz bırakılmasının haklı nedeni olamaz. Bu bağlamda, Geçici Madde 15 ile getirilen haciz yasağı, madde kapsamındaki kuruluşların alacaklıları ile bu kapsamda olmayanların alacaklıları arasında haklı görülemeyecek bir eşitsizliğe neden olmaktadır.

İtiraz konusu kurallar, açıklanan nedenlerle, Anayasa'nın 10. maddesine aykırıdır.

c- Anayasa'nın 2. Maddesi Yönünden İnceleme

Çağdaş demokratik rejimlerin temel ilkelerinden biri olan "hukuk devleti", Anayasa'nın 2. maddesinde "Cumhuriyetin nitelikleri" arasında sayılmıştır.

Kişilerin, devlete güven duymaları, maddî ve manevî varlıklarını korkusuzca geliştirebilmeleri, temel hak ve özgürlüklerden yararlanabilmeleri ancak hukuk güvenliği ve üstünlüğünün sağlandığı bir hukuk devleti düzeninde gerçekleşebilir.

Bu bağlamda hukuk devleti, temel hak ve özgürlüklere saygı gösteren, onları koruyan, güçlenmelerine olanak sağlayan, adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açık olan devlettir.

Hukuk devletinin sağlamakla yükümlü olduğu hukuk güvenliği, kişilerin, hukuk düzeninin koruması altındaki haklarını elde etmeleri için gereken her türlü önlemin alınmasını zorunlu kılar.

Yasalara göre bir alacağın, cebri icra yoluyla elde edilmesinin engellenmesi ve ödeme şekli ve zamanı belirtilerek başka bir güvenceye de kavuşturulmaması hukuk güvenliğini zedeler.

İtiraz konusu kurallar, bu nedenle Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır.

d- Anayasa'nın 60. Maddesi Yönünden İnceleme

Başvuruda, Anayasa'nın 60. maddesinde herkesin sosyal güvenlik hakkına sahip olduğu açıklanarak, Devletin bu güvenliği sağlayacak gerekli önlemleri alması ve örgütlerini kurması buyruğuna yer verildiği; maddenin gerekçesinde de, "sosyal güvenlik hakkı çalışanların yarını ve güvencesidir" denildiği; bu güvencenin Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve Bağ-Kur tarafından sağlandığı; bu kurumların gelirlerinin temelini primlerin oluşturduğu; bunların elde edilmesinde en etkili yöntem olan icra ve haciz yollarının kaldırılmasının sosyal güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesini engelleyeceği, bu nedenlerle itiraz konusu kuralın 60. maddeye aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Anayasa'nın 60. maddesinde, devlete verilen görevin, 65. maddede belirtildiği biçimde "mali kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde" yerine getirilebileceği açıktır. Ancak, devlet sosyal güvenliği sağlamak için, kurumsal bir yapılanmayı gerçekleştirmişse, bunu korumak ve geliştirmekle yükümlüdür. Bu doğrultuda devlete düşen görev, sosyal güvenlik kurumlarının gücünün zayıflamasına neden olabilecek düzenlemelerden kaçınmaktır.

İtiraz konusu kuralla, sosyal güvenlik kurumlarının, 4046 sayılı Yasa yürürlüğe girdiği günde özelleştirme kapsamında bulunan kuruluşlar ile bundan sonra özelleştirme kapsamına alınacak kuruluşların alacaklarına karşı, haciz yolunun kapatılması, sosyal güvenlik hizmetinin sağlanmasında gereksinim duyulan mali kaynakları olumsuz yönde etkileyeceğinden maddenin birinci ve ikinci tümceleri Anayasa'nın 60. maddesine aykırılık oluşturmaktadır. Bu nedenle iptalleri gerekir.

2- Maddenin Son Tümcesinin İncelenmesi

Başvuruda, maddenin son tümcesindeki "Bu kuruluşların doğmuş veya doğacak borçlarından dolayı uygulanacak faiz oranı, T.C. Merkez Bankası'nca belirlenen (vade tarihindeki) reeskont faiz oranlarını geçemez" biçimindeki kuralın, özellikle anılan kuruluşlardan alacaklı olan sosyal güvenlik kurumlarını zarara uğratacağı, bunun da Anayasa'nın 60. maddesine aykırılık oluşturacağı ileri sürülmüştür.

Geçici Madde 15'de belirtilen kuruluşların borçlarına uygulanacak faiz oranlarına sınır getiren son tümcedeki kural, bu kuruluşların yapmış oldukları sözleşmelerde kararlaştırılmış olan faiz oranlarını uygulanamaz hale getirerek bu sözleşmelere taraf olan kişilerin Anayasa'nın 48. maddesi ile güvence altına alınmış

olan sözleşme özgürlüklerinin zedelenmesine yol açacaktır.

Öte yandan, madde kapsamına giren kuruluşların borçlarına uygulanacak faiz oranının sınırlandırılması, bunlardan alacaklı olan sosyal güvenlik kurumlarının, gecikmiş prim alacakları için özel yasalarıyla belirlenmiş faiz oranlarının, uygulanmasını engelleyerek gelirlerinin olumsuz yönde etkilenmesine neden olacaktır. Bu durumda, Anayasa'nın 60. maddesi uyarınca sosyal güvenlik hakkının sağlanmasına yönelik hizmetler gereği gibi yerine getirilemeyecektir.

Açıklanan nedenlerle, Geçici 15. Madde'nin son tümcesi, Anayasa'nın

48. ve 60. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.

Güven DİNÇER, Sacit ADALI, Ali HÜNER ve Lütfi F. TUNCEL bu görüşe katılmamışlardır.

C- İptal Hükümünün Yürürlüğe Gireceği Gün Sorunu

Anayasa'nın 153. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Yasa'nın 53. maddesi uyarınca, kanun, kanun hükmünde kararname veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü veya bunların belirli madde veya hükümleri, iptal kararının Resmî Gazete'de yayımlandığı gün yürürlükten kalkar. Ancak, Anayasa Mahkemesi, iptal kararı ile doğacak hukuksal boşluğu, kamu düzenini tehdit veya kamu yararını ihlâl edici nitelikte görürse, boşluğun doldurulması için iptal kararının yürürlüğe gireceği günü ayrıca kararlaştırabilir.

İtiraz konusu "Geçici Madde 15" hakkında iptal kararı verilmesiyle doğan hukuksal boşluk, kamu yararını olumsuz yönde etkileyeceğinden, gerekli düzenlemeleri yapması için yasama organına süre tanımak amacıyla, iptal kararının Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak üç ay sonra yürürlüğe girmesi uygun bulunmuştur.

VI- SONUÇ

A- 24.11.1994 günlü, 4046 sayılı "Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un geçici 15. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, birinci ve ikinci tümcelerinde OYBİRLİĞİYLE, son tümcede Güven DİNÇER, Sacit ADALI, Ali HÜNER ile Lütfi F. TUNCEL'in karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

B- İptal edilen maddenin doğuracağı hukuksal boşluk kamu yararını ihlâl edici nitelikte görüldüğünden, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla, 2949 sayılı Yasa'nın 53. maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları gereğince İPTAL KARARININ, RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ÜÇ AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE, OYBİRLİĞİYLE,

31.1.1997 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Yekta Güngör ÖZDEN	Güven DİNÇER	Selçuk TÜZÜN
Üye	Üye	Üye
Ahmet N. SEZER	Haşim KILIÇ	Yalçın ACARGÜN

Üye	Üye	Üye
Mustafa BUMİN	Sacit ADALI	Ali HÜNER
Üye	Üye	
Lütfi F. TUNCEL	Fulya KANTARCIOĞLU	

KARŞIOY YAZISI

Dava konusu geçici 15. maddenin son cümlesi; özelleştirme kapsamında bulunan kuruluşların mevcut borçları ile özelleştirme kapsamına alındıkları tarihten sonra doğacak borçları için uygulanacak faiz oranının, TC. Merkez Bankası'nca belirlenen reeskont faizi alacağını öngörmüştür.

Reeskont faizi, kamu bankaları ve özel bankaların bir kısım alacaklarını oluşturan ticarî senetlerin Merkez Bankası'nca reeskonta tâbi tutulmalarında uygulanacak faizdir. Bu faizin nisbetinin, ülke ekonomisinin gerçeklerine göre teşekkül etmesi doğaldır.

Kamu iktisadî teşebbüslerinin yeniden yapılanma ve özelleştirilmesi sürecinde geçici bir dönem için kamu yararı nedeniyle faizin normlaştırılması, yapılan idarî uygulamaların gereği ve bir parçasıdır. Aksi halde, adı geçen kurumların borçlarının belirlenmesi ve durumlarının saydamlaştırılması mümkün değildir. Esasen, istisnai durumlarda faizin yasalarla belirlenmesi, hukukumuz için yeni bir olay da değildir. Çeşitli yasalarımızda yollamada bulunulan "yasal faiz", özel bir yasa ile belirlenmiştir.

Bu nedenlerle ekonominin kamu kesiminde önemli değişiklikler yapıldığı bir geçiş döneminde, özelleştirme süreci için gerekli geçici bir süre için borç faizlerinin, sözleşme dışında ekonomik bazı göstergeleri gözönünde bulundurma kaydıyla yasal normlara tâbi tutulmasında kamu yararı vardır ve kararda söz edilen Anayasa kurallarına aykırılık yoktur.

Bu gerekçelerle kararın ilgili bölümüne katılmıyoruz.

Başkanvekili	Üye
Güven DİNÇER	Sacit ADALI
Üye	Üye
Ali HÜNER	Lütfi F. TUNCEL